

Obvestilo vsem medijem

Datum: 7.11.2018

Spoštovani,

nedavna huda prometna nesreča v Mariboru, kjer je domnevno pijani voznik zbil mlado nosečnico v naselju, na zaznamovanem prehodu za pešce in ki je zahtevala dve mladi življenji, je pretresla slovensko javnost. Pristojni organi so pred tem izvedli določene analize, ki dokazujejo celovito problematiko alkohola in drugih prepovedanih substanc na slovenskih cestah. Kot mednarodna in domača organizacija, ki združuje ljudi, ki so jih posledice prometnih nesreč najhujše prizadele, se čutimo poklicane, da pristojno ministrico pozovemo k preučitvi dosedanje zakonodaje in spodbudi k izvedbi učinkovitejših ukrepov, ki so doma ali v tujini že poznani in prinašajo pozitivne rezultate. Prihajajoči dnevi bodo zaznamovani s praznovanjem Martinovega in s tem bojzljivo, da alkohol lahko povzroči še več tragičnih posledic.

Prosimo vas, da nas po svojih močeh podprete pri prizadevanju in iskanju sistemskih rešitev, aktivnostih in ozaveščanju. Hkrati vas naprošamo, da tudi sami spodbudite pristojne odgovorne nosilce v družbi k iskanju konkretnih rešitev in implementaciji v naše vsakdanje življenje.

Celotna informacija je objavljena tudi na www.varna-pot.si, nazdravi.si, www.vizijanic.si.

Za dodatne informacije smo na voljo na telefonski številki 05 995 50 22 in e-pošti info@varna-pot.si (Tanja Wondra, projektna vodja, Anja Žurga, programska vodja).

DOPIS POSLAN MINISTRICI ZA INFRASTRUKTURO MAG. ALENKI BRATUŠEK:

Zadeva: Alkohol in druge prepovedane substance v cestnem prometu, sekundarni ali primarni vzrok za nastanek prometnih nesreč – javna pobuda za spremembo zakonodaje

Slovenske ceste so od leta 1991 do 2018 zahtevale 7.435 življenj, 282.969 ljudi pa se je v prometnih nesrečah hudo telesno poškodovalo (Vir: Policija). Med najhujšimi posledicami nesreč je alkohol skupaj z drugimi prepovedanimi substancami eden najpomembnejših dejavnikov tveganja. Prisoten je bil v več kot 35 % vseh najhujših nesreč.

Od leta 2000 do danes je alkohol v cestnem prometu odvil 1.057 življenj, za vedno je bilo huje poškodovanih 3.696 oseb (Vir: Policija), skupaj 4.753 oseb. Mnenje kliničnih psihologov je, da so tovrstne tragične posledice krepko in za daljši rok zaznamovale najmanj 7 bližnjih oseb, se pravi 33.271 ljudi.

Trend prisotnosti alkohola v najhujših prometnih nesrečah z leti ostaja še vedno pereč problem! V obdobju 2011 do 2017 so 38,2 % prometnih nesreč s smrtnim izidom povzročili vozniki, ki so imeli več kot 0,50 g/kg alkohola v krvi (Vir: AVP).

Čeravno stroki zdravnikov in kliničnih psihologov nedvoumno trdita, da alkohol neposredno vpliva na voznikovo sposobnost upravljanja vozila in je kot tak tudi neposredni dejavnik za nastanek prometnih nesreč, ga slovenska zakonodaja – Zakon o pravilih cestnega prometa - še

vedno obravnava kot sekundarni vzrok za nastanek prometne nesreče. Kot primarni vzrok za nastanek nesreče pa zakonodaja opredeljuje drugo nepravilno ravnanje voznika kot npr. prehitra vožnja, nepravilna smer in stran vožnje, nezadostna varnostna razdalja itd.

Takšna sistemska ureditev se nedvomno ne sooča z neposrednim dejavnikom za nastanek prometnih nesreč, prav tako daje zmotno sporočilnost voznikom ter celotni družbi s tolerančnim odnosom do problematike alkohola v cestnem prometu.

Raziskava o dejavnikih, ki vplivajo na varnost cestnega prometa, ki jo je v Sloveniji naročila Javna agencija za varnost prometa (AVP) dokazuje, da je med povzročitelji najhujših smrtnih nesreč zaznana 6x večja prisotnost alkohola od zakonsko predpisane meje (0,01-0,24 mg/l oz. 0,01-0,50 g/kg) oziroma 4x višja prisotnost glede na trezne voznike.

Tudi burni javni odzivi na nedavno hudo prometno nesrečo v Mariboru, kjer je domnevno pijani voznik z 0,88 mg/l alkohola, v naselju, na zaznamovanem prehodu za pešce, do smrti zbil 27-letno nosečnico, v kateri je kasneje umrl tudi novorojenček, jasno izkazuje javni interes, da je potrebno zakonske ukrepe ponovno preučiti in se opredeliti do učinkovitih ukrepov, ki so pri nas ali v tujini izkazovali pozitivne učinke.

V slovenski zakonodaji so se določeni represivni ukrepi na tem področju že izkazali za učinkovite, vendar so jih določena dopolnila ali popravki spremenili v protislovne, nelogične, kontradiktorne ali operativno nefunkcionalne.

Pri tem predlagamo preučitev učinkovitosti in spremembo zakonodaje:

S PODROČJA PREKRŠKOVNE ZAKONODAJE, KI UREJA VARNOST CESTNEGA PROMETA:

1. Spremembo zakonodaje, kjer se v primeru prometnih nesreč, ko je pri vozniku zaznana prisotnost alkohola ali drugih prepovedanih substanc, le tega zakonsko opredeli kot PRIMARNI VZROK nastanka prometne nesreče. Predlog podpirata tudi Zdravniška zbornica Slovenije ter Zbornica kliničnih psihologov.
2. Z določitvijo alkohola in drugih prepovedanih substanc kot primarnega vzroka za nastanek prometnih nesreč, se jasno opredeli odgovornost voznika, kar bo posledično zajelo tudi sistemski del odgovornosti do drugih deležnikov v družbi (zdravstvena, odškodninska odgovornost itd.).
3. Odprava izjem za pridržanje pijanih voznikov po 2. odstavku 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa (če odkloni preizkus alkoholiziranosti, v primeru vožnje nad 0,52 mg/l alkohola v izdihanem zraku ali 1,1 g/kg alkohola v krvi, vožnja pod vplivom drog ali drugih prepovedanih substanc), danes povzroča veliko maneverskega prostora za zlorabo, različno pravno tolmačenje in učinkovito delo policistov pri operativnih nalogah. Predlagamo policijsko pridržanje za vse voznike, ki so zaloteni pri vožnji nad določeno stopnjo alkoholiziranosti, ki je že danes opredeljena v zakonodaji.

S PODROČJA PREKRŠKOVNE ZAKONODAJE IN KAZENSKO PRAVNE ZAKONODAJE:

4. Odprava neskladja med izrekom sankcij po zakonodaji, ki ureja varnost cestnega prometa, vezano na prometne prekrške ter primerih, ko obstaja sum storitve kaznivega dejanja, ki je opredeljen v Kazenskem zakoniku (povzročitev PN iz malomarnosti: člen 323 KZ I, Nevarna vožnja v cestnem prometu: člen 324 KZ I itd.).
Primer: Za prekršek vožnje pod vplivom alkohola se lahko izreče globa do 1.200 € + 18 kazenskih točk, kar pomeni prenehanje veljavnosti VD itd.
Za sum storitve kaznivega dejanja pod zgoraj navedenimi členi pa je kazen, ki predstavlja višjo kršitev praviloma bistveno nižja, iz prakse izrekov sodišč, pa je ugotoviti, da je z izrekom (v več kot 70 %) pogojne kazni, kršitelj sankcioniran bistveno

milejše kot pa pri sankciji nižje-prekrškovne kršitve, kar nedvono predstavlja sistemsko nesorazmeren oz. nekonsistenten ukrep za področje navedene problematike.

Slovenija se je z Resolucijo nacionalnega programa varnosti cestnega prometa od leta 2013 do 2022 (NPVCP) zavezala k Viziji nič in ciljem zmanjševanja najhujših posledic prometnih nesreč. Alkohol in prepovedane substance predstavljajo na naših cestah visoko tveganje in vzrok, ki ga je potrebno sistemsko urediti in odpravljati, saj žal neposredno ogroža naše vsakdanje zdravje in življenja.

V Sloveniji s podporo Ministrstva za zdravje, AVP, Policije in številnih NVO poteka mnogo preventivno-izobraževalnih programov in projektov, kar je pozitivno in spodbudno. Zavedamo pa se, da to ni dovolj in, da je potrebno za vse tiste, ki se jih ta sporočilnost in namen ne dotakneta, jasno sporočiti našo širšo družbeno mejo in ničelno toleranco do ogrožanja zdravja in življenj vseh nas udeležencev v cestnem prometu.

Prosimo vas, da za uspešno zagotavljanje ciljev NPVCP, zavarovanja zdravja in življenja udeležencev na slovenskih cestah ponovno preučite obstoječo zakonodajo in se glede na konkretne podatke analiz, primerov dobre prakse doma ali iz tujine odločite za konkretne rešitve.

Glede na dejstva, problematiko, ki jo je še dodatno osvetlila omenjena huda prometna nesreča ter bližajočih se martinovanj, bomo o našem pozivu in prošnji seznanili tudi medije in jih prosili za podporo in pomoč pri ozaveščanju.

S spoštovanjem,

Robert Štaba
Predsednik

V vednost:

- Ministrstvo za pravosodje, Andreja Katič - ministrica
- Ministrstvo za zdravje, Direktorat za javno zdravje, Mojca Gobec - generalna direktorica
- Generalna policijska uprava, mag. Tatjana Bobnar - v.d. generalne direktorice
- Agencija RS za varnost prometa, mag. Igor Velov - direktor
- Zdravniška zbornica Slovenije, dr. Zdenka Čebašek-Travnik - predsednica
- Zbornica kliničnih psihologov, asist. dr. Sanja Čoderl-Dobnik - predsednica
- Nacionalni inštitut za javno zdravje, mag. Tadeja Hočevar – vodja projekta SOPA

Linhartova 51, 1000 Ljubljana, t: 05 995 50 22
info@varna-pot.si, www.varna-pot.si
ID za DDV: SI94961352, DŠ: 2302942
sodni register vl. št. 1/47244/00
TRR: SI56 2900 0005 5388 312, UniCreditBank d.d. Ljubljana

